

Prof. dr hab. Wiesław Karolak

AKADEMIA SZTUK PIĘKNYCH W Katowicach

Recenzja rozprawy doktorskiej mgr Michała Justyckiego
Słownik sztuki w językach migowych. Glusi w świecie sztuki.

Rozprawa: w dziedzinie sztuki, w dyscyplinie artystycznej: sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki.

Dane personalne, daty oraz miejsce ukończenia studiów, dotychczasowa działalność.

Mgr Michał Justycki jest absolwentem Instytutu Dekoracji Akademii Sztuk Pięknych w Sankt-Petersburgu oraz Wydziału Artystycznego Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach. Obecnie jest na studiach doktoranckich w Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach. Od 2016 roku pracuje w Dziale Edukacji Muzeum Śląskiego w Katowicach. Zajmuje się koordynacją działań w polskim języku migowym oraz w International Sign (międzynarodowe znaki umowne wykorzystywane w kontaktach między g/Głuchymi z całego świata). Zajmuje się również współpracą ze społecznością g/Głuchych przy zbieraniu materiałów do repozytorium multimedialnego, badaniami w języku migowym, kwerendami, koordynacją nagrań filmowych.

Mgr Michał Justycki popularyzuje sztukę w środowisku osób niesłyszących poprzez wykłady i konferencje.

Jest współzałożycielem *Grupy Artystów Głuchych (GAG)*, pomysłodawcą i organizatorem wystaw plastycznych osób niesłyszących, oraz Ogólnopolskiego pleneru malarskiego *Tworzę, więc jestem*. Bierze udział w wielu plenerach artystycznych osób niesłyszących w Polsce i za granicą.

Uprawia różne formy i techniki plastyczne.

Obecnie koncentruje się nad znalezieniem najlepszego sposobu wizualizacji pojęć języka migowego.

Mgr Michał Justycki pracuje nad stworzeniem publikacji *Słownik sztuki w językach migowych: polski, amerykański, rosyjski, ukraiński, włoski*.

Zawartość pracy.

Praca Pana mag Michała Justyckiego przybliża świat osób g/Głuchych. Jak twierdzi Michał Justycki społeczeństwo mało wie na temat g/Głuchych.

Uwaga autora recenzji.

Po przeczytaniu pracy Michała Justyckiego, a przed pisaniem recenzji postanowiłem wziąć udział w *Festiwalu Ślimakowe Rytmy* w Kajetanach (Centrum Leczenia Niesłyszących).

Kontakt z niesłyszącymi i niedosłyszącymi przybliżył mi problematykę, z którą Pan Michał Justycki zmierza się na co dzień.

Michał Justycki w pracy pyta i stara się udzielić odpowiedzi: *Kim są g/Głusi? Czy g/Głusi mogą być wybitnymi uczonymi, artystami czy pisarzami?*

W swej pracy twierdzi, że brak jest informacji o historii g/Głuchych, a zwłaszcza o historii g/Głuchych artystów.

Pyta: *Dlaczego w szkołach dla niesłyszących i słabosłyszących dzieci mało mówi się historii Głuchych artystów i ich sztuce? W czym to przeszkadza? Czy dla społeczeństwa słyszącego jest to nie wygodne? Jak wygląda sztuka g/Głuchych? I wiele innych niezwykle ciekawych kwestii.*

Praca Pana Michała Justyckiego składa się z trzech rozdziałów.

Pierwszy rozdział omawia co to jest język migowy, oraz jaka jest jego historia. Wyjaśnia jak wyglądają problemy komunikacyjne osób niesłyszących i z jakimi trudnościami w życiu codziennym zmagają się g/Głusi, a także w jaki sposób można temu przeciwdziałać.

Drugi rozdział poświęcony jest doświadczeniom autora rozprawy doktorskiej pracującego w Muzeum Śląskim w Katowicach. Autor omawia problemy występujące w trakcie prowadzenia grup niesłyszących. Wskazuje w jaki sposób rozmawiać z g/Głuchymi zwiedzającymi, a także w jaki sposób przekazywać informację, aby była ona w pełni odebrana.

W dalszej kolejności przedstawia programy edukacyjne skierowane dla dzieci i młodzieży g/Głuchoj realizowane w Muzeum.

Rozdział kończy się szczegółowym opisem polskiego języka migowego używanego w instytucjach kultury, takich jak galerie i muzea.

W rozdziale trzecim Michał Justycki przedstawia działania Muzeum Śląskiego skierowane do środowiska osób niesłyszących. Opisuje seminaria i konferencje związane ze sztuką g/Głuchych, w tym cykl seminariów *Sztuka łączenia*.

Rozmiar, jakość i ocena rozprawy.

Praca Pana Michała Justyckiego to ogromne przedsięwzięcie.

Praca została napisana na 146 stronach.

Każdy z trzech rozdziałów teoretycznych kończy bibliografią. Chciałbym podkreślić trafnie dobraną bibliografię (tak pozycje książkowe, jak i internetowe).

Bardzo ważna jest ostatnia część praktyczna pracy doktorskiej. Jest to drukowana publikacja pt. *Słownik sztuki w językach migowych* oraz strona internetowa.

Ta część zawiera znaki dla polskiego, amerykańskiego, rosyjskiego, ukraińskiego i włoskiego języka migowego. Składa się z 55 podstawowych terminów. Hasła są opracowane w formie filmów i rysunków znaków migowych, 55 ilustracji obrazujących hasła, 55 definicji haseł w formie pisanej w języku polskim oraz 55 definicji haseł w formie filmów w języku migowym.

Oryginalność dokonań badawczych i wiedza teoretyczna.

Struktura pracy doktorskiej Michała Justyckiego jest swoistą *konstrukcją*, która ma swój wyraźny początek, a jej procesualność manifestuje się w kolejnych etapach.

Praca *Słownik sztuki w językach migowych. Głusi w świecie Sztuki* stanowi oryginalne rozwiązanie problemu artystycznego i naukowego, jest oryginalnym dokonaniem twórczym w obszarze sztuk plastycznych, edukacji i upowszechniania.

Uzasadnienie nadania stopnia doktora .

Na pytanie: czy praca doktorska spełnia warunki określone w art. 187 ust. Ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* (tekst jedn. Dz. U. z 2023, poz. 742) odpowiadam:

Rozprawa doktorska Pana Michała Justyckiego stanowi oryginalne rozwiązanie problemu naukowego, oraz wykazuje wiedzę Kandydata w dziedzinie sztuki, w dyscyplinie

artystycznej: sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki, a także umiejętność samodzielnego prowadzenia pracy pedagogicznej, naukowej i artystycznej.

Akceptuję dorobek naukowy i postawę badawczą Pana Michała Justyckiego.

Dorobek ten oceniam bardzo dobrze.

W pełni akceptuję część teoretyczną, metodologię i opis badań.

Praca Pana Michała Justyckiego spełnia wymogi ustawy i rekomenduję doktoranta do dopuszczenia do dalszych etapów postępowania w sprawie nadania stopnia doktora w Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach.

Uzasadnienie.

Zachwyca mnie wnikliwość przesłań i profesjonalizm działań autora recenzowanej pracy.

Na wyróżnienie zasługuje to, że nie mamy do czynienia tylko z *zimnymi badaniami naukowymi*.

W tym przypadku spotkałem się z precyzją badań prowadzonych w miły, ciepły, przystępny sposób dla osób z poza branży.

I co najważniejsze, Pan Michał Justycki stworzył projekt działań zasługujący na podzielenie się tą koncepcją i tymi rezultatami z szerszym, nie tylko akademickim środowiskiem.

Rozprawa doktorska Pana mag Michała Justyckiego *Słownik sztuki w językach migowych*.

Głusi w świecie Sztuki jest ofertą dla nauczycieli, metodyków, arteterapeutów, studentów

wielu specjalności pedagogicznych i edukacji artystycznej. Z takiego materiału, jak z

przewodnika, korzystać mogą wszyscy, którzy pracują z ludźmi głuchymi i niedosłyszącymi

Wiesław Karolak

Łódź, 30. 07. 2023

